

ERONDEGEM KAPELHOFSTRAAT

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ERIK VERBEKE

1 GEMOTIVEERD ADVIES

1.1 DE VOLLEDIGHEID VAN HET UITGEVOERDE VOORONDERZOEK

Deze archeologienota is het resultaat van een volledig archeologisch vooronderzoek. Het archeologisch vooronderzoek nam de vorm aan van een bureauonderzoek en een proefputtenonderzoek. Hierbij was het mogelijk om al het noodzakelijke vooronderzoek uit te voeren.

1.2 DE AANWEZIGHEID EN WAARDERING VAN EEN ARCHEOLOGISCHE SITE

Op basis van het gevoerde vooronderzoek kan een uitspraak gedaan worden over de aanwezigheid van een archeologische site.

Enerzijds is de verwachte archeologische waarde **buiten de historische dorpskern** eerder laag. Het huidige stratenpatroon van het projectgebied gaat minstens terug tot de 18de eeuw en wellicht tot in de middeleeuwen. Enige uitzondering hierbij is de aftakking van de Kapelhofstraat langs de pastorie, deze dateert uit de 19de eeuw. Buiten de historische dorpskern is er langs deze wegen echter weinig tot geen bewoning te verwachten. Pas met de sterke bevolkingstoename vanaf de 18de-19de eeuw worden hier woningen opgetrokken. Bovendien zijn grote delen van het oorspronkelijk bodemprofiel onder de huidige wegen aangetast door recente vergravingen en/of erosie van de holle weg. Ten zuiden van huisnummer 39 in de Kapelhofstraat is het oorspronkelijke maaiveld slechts weinig verlaagd. De aanwezigheid van een holle weg en recente nutsleidingen heeft echter de kans op het aantreffen van oudere sporen sterk verlaagd. Daar komt nog bij dat deze sporen met de huidige geplande werken enkel verstoord en dus onderzocht kunnen worden in het smalle, lineaire tracé van de rioleringswerken. De kans op het aantreffen van deze sporen bij verder onderzoek is dan ook bijzonder klein.

Anderzijds is de verwachte archeologische waarde **binnen de historisch dorpskern** zeer hoog. Uit de proefputten blijkt weliswaar dat grote delen van het terrein verstoord zijn door grote uitgravingen, vermoedelijk te interpreteren als extractiekuilen, vanaf de 15de eeuw. Ook de uitbreiding van het kerkgebouw en de heraanleg van het kerkhof in het midden van de 19de eeuw gingen vermoedelijk gepaard met een verlaging van het maaiveld en grote uitgravingen. Binnen de grenzen van het voormalige kerkhof zijn dan ook voornamelijk 20ste-eeuwse graven aangetroffen. Van voorgaande periodes zijn enkel wat verstoorde restanten van de diepst uitgegraven sporen zoals de extractiekuilen en enkele oudere graven, te dateren tussen het midden van de 15de eeuw en het begin van de 20ste eeuw, bewaard gebleven. Binnen het gabarit van de geplande werken is het oorspronkelijke bodemprofiel enkel ten zuiden van de kerk, buiten de grenzen van het voormalige kerkhof, nog goed bewaard. Hier zijn er ter hoogte van het kerkplein en de Kapelhofstraat, mogelijk tot aan de pastorie, sporen te verwachten van de vroege en latere dorpsontwikkeling van Erondegem. De tot nog toe oudst aangetroffen sporen zijn wellicht te dateren in de volle middeleeuwen. Door een gebrek aan (gedetailleerde) historische bronnen is onze kennis over het ontstaan en de vroegste geschiedenis van de dorpen in onze regio beperkt en bijna volledig afhankelijk van archeologische bronnen. De potentiële kenniswinst bij verder onderzoek van deze sporen is dan ook groot en weegt op tegen de kosten ervan.

1.3 DE IMPACTBEPALING

De gemeente Erpe-Mere plant de herinrichting van het kerkplein, de Kapelhofstraat en de Eksterberg te Erondegem. Hierbij wordt zowel de boven- als onderbouw aangepakt. In de Kapelhofstraat, met inbegrip van de toegang tot de begraafplaats, en de Eksterberg wordt tevens een gescheiden rioolstelsel aangelegd. Voor de afvoer van het regenwater op het plein rondom de kerk wordt infiltratie voorzien d.m.v. een bekken van infiltratiekratten.

Samenvattend kan gesteld worden dat de geplande rioleringswerken en het geplande bufferbekken een maximale uitgravingsdiepte tot gevolg hebben van 3,9 m -mv binnen een zone van ca. 1584 m² rond de kerk. De effectieve uitgraving zal kleiner zijn dan deze zone maar er wordt een buffer in rekening gebracht om eventuele onnauwkeurigheden op te vangen. Hetzelfde geldt voor de andere zones die in deze alinea besproken worden. Binnen een zone van ca. 242 m² tussen het kerkplein en de pastorie zullen de rioleringswerken een maximale uitgravingsdiepte van 3,2 m -mv tot gevolg hebben. In de rest van de Kapelhofstraat hebben de geplande rioleringswerken binnen een zone van ca. 1690 m² een maximale uitgravingsdiepte van 2,4 m -mv tot gevolg. In de Eksterberg zorgen de rioleringswerken voor een maximale uitgravingsdiepte van 1,8 m -mv binnen een zone van ca. 370 m². De diepere uitgraving voor het

pompstation van de persleiding wordt hierbij buiten beschouwing gelaten vanwege de beperkte oppervlakte. Waar in voorgaande zones uiteindelijk geen uitgraving komt voor de riolering (de eerder vermelde buffer voor onnauwkeurigheden) en in de rest van het projectgebied (ca. 4989 m²) hebben de geplande wegeniswerken een maximale uitgraving van 56 cm tot gevolg. Bij deze laatste groep is tevens het stuk van perceel 519A gerekend waar geen werken gepland zijn maar waar het zwaar werfverkeer zal draaien.

Niet in rekening gebracht in voorgaande samenvatting is de groene speelzone (291 m²) op het kerkplein ten zuidoosten van de kerk omdat deze behouden blijft.

Waar er enkel wegeniswerken gepland zijn blijft de uitgravingsdiepte beperkt tot maximaal 56 cm -mv. De kans dat hierbij eventuele archeologische resten verstoord worden is bijzonder klein. Deze werken vinden immers plaats in een reeds als wegenis ingericht terrein. Eventuele archeologische resten op die diepte zijn daardoor reeds verstoord. Een uitzondering hierop vormen de zone van het kerkplein en het perceel 362F ten noorden van het huidige kerkhof dat thans in gebruik is als weide. De aanleg van het huidige kerkplein heeft mogelijk immers slechts een zeer oppervlakkige verstoring veroorzaakt, minder dan 56 cm diep. Eventuele graven van het vroegere kerkhof kunnen direct onder deze verstoring aanwezig zijn, binnen het gabarit van de geplande werken. Wat perceel 362F (ca. 210 m²) betreft, valt uit grondmechanisch bodemonderzoek uitgevoerd door Geosonda in 2018 af te leiden dat het archeologisch leesbaar niveau zich hier op ca. 70 cm -mv bevindt. Eventuele archeologische resten zijn hier dan ook niet bedreigd door de geplande werken.

In de zones met rioleringswerken zijn de geplande uitgravingen voor het plaatsen van de leidingen (max. Ø600 mm) significant dieper, maar lineair en relatief smal. Het archeologisch leesbare niveau wordt hierbij ongetwijfeld aangesneden waardoor eventuele archeologische resten bedreigd zijn. Voor een deel zijn deze zones reeds verstoord bij de aanleg van de huidige riolering.

In de zone van het geplande bufferbekken onder het kerkplein reikt de geplande uitgraving tot 3,75 m -mv over een oppervlakte van 660 m². Ook hier wordt het archeologisch leesbare niveau met zekerheid aangesneden en zijn eventuele archeologische resten bedreigd.

1.4 DE BEPALING VAN DE MAATREGELEN

Gelet op het aanwezige **kennispotentieel** binnen het projectgebied en de **impact** van de werken is verder onderzoek noodzakelijk.

De onderzoeksstrategie beschrijft de krachtlijnen van het onderzoek dat zal uitgevoerd worden. Het kan daarbij gaan om meerdere onderzoeksfases of verschillende onderzoeksmethoden. Ze beschrijft en motiveert de keuzes die aan de grondslag liggen van deze strategie. De keuze van de methode voor verder vooronderzoek wordt gebaseerd op de volgende vier criteria:

1. Is het **MOGELIJK** deze methode toe te passen op dit terrein?
2. Is het **NUTTIG** deze methode toe te passen op dit terrein?
3. Is het overdreven **SCHADELIJK** voor het bodemarchief deze methode toe te passen op dit terrein?
4. Is het **NOODZAKELIJK** deze methode toe te passen op dit terrein (kosten-batenanalyse)?

Een archeologisch vooronderzoek werd volledig doorlopen. Hieronder wordt de opportuniteit van de diverse methoden van **archeologische opgraving** afgewogen:

Methode	Opportuun	Motivering
Werbbegeleiding	Neen	Mogelijk maar niet nuttig. Er is geen reden om het verdere archeologisch onderzoek door middel van een werfbegeleiding op te graven. Dit zou het onnodig complex maken en mogelijk ook verhinderen om sommige archeologische relictten conform de in CGP 4.0 voorgeschreven methode op te graven.
Opgraving	Ja	Mogelijk en nuttig. Het potentieel en de aanwezigheid van archeologisch erfgoed is aangetoond door het uitgevoerde proefputtenonderzoek. Een opgraving is de meest efficiënte methode waarmee het

		kennispotentieel adequaat kan geëxploiteerd worden.
--	--	---

Afweging van de opportuniteit van de onderzoeksmethodes: op basis van bovenstaande afwegingen wordt een archeologisch vervoltraject voorgesteld dat bestaat uit:

- opgraving

Rekening houdend met het aanwezige kennispotentieel in het projectgebied wordt in het onderstaande een programma van maatregelen opgesteld.

De definitie die hierbij gehanteerd zullen worden zijn, overeenkomstig de Code van Goede Praktijk 4.0:

- *Archeologische opgraving:*

Het gebruik van wetenschappelijke methoden en technieken waarmee doelbewust de ondergrondse, aan de oppervlakte of onder water aanwezige archeologische artefacten en archeologische sites worden opgespoord, vrijgelegd en door opgraving worden onderzocht en waarbij de archeologische artefacten en onderzoeksdocumenten archeologische ensembles vormen.

De archeologische opgraving wordt toegepast in zones waar met zekerheid archeologisch erfgoed te verwachten is en waar door de impact van de werken ook in de diepte moet opgegraven worden.

Figuur 2: Kadasterkaart met aanduiding van het projectgebied.

2.2 WETENSCHAPPELIJKE DOELSTELLINGEN

Het doel van het onderzoek is om de archeologische sporen die niet *in situ* bewaard kunnen worden te registreren zodat de archeologische informatie behouden blijft. Het onderzoek wil daarbij ook streven naar een kennistoename over deze plaats en wil potentiële onderzoeksvragen formuleren die van nut kunnen zijn bij toekomstige werken/onderzoek.

Volgende (niet-limitatieve) onderzoeksvragen worden behandeld:

Algemene vragen:

- Kunnen de archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie geduid worden?
- Wat is de waarde en het kennispotentieel van de vastgestelde archeologische vindplaatsen, met het oog op eventuele toekomstige bouwprojecten in de nabijheid?

Voor de sporen van de middeleeuwse en postmiddeleeuwse dorpskern:

- Maken de aangetroffen sporen deel uit van een nederzetting?
- Kan op basis van de archeologische indicaties een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van een eventuele occupatie?
- Is er sprake van een meerperiodensite? Zo ja, wat is de relatie tussen de verschillende sites?
- Wat dragen deze sporen bij tot de (oudste) dorpsgeschiedenis van Erondegem en bij uitbreiding tot onze kennis van dorpsontwikkeling in de ruimere regio?

Voor de historische bebouwing:

- In hoeverre stemmen de historisch(-cartografische) bronnen overeen met de archeologische realiteit?

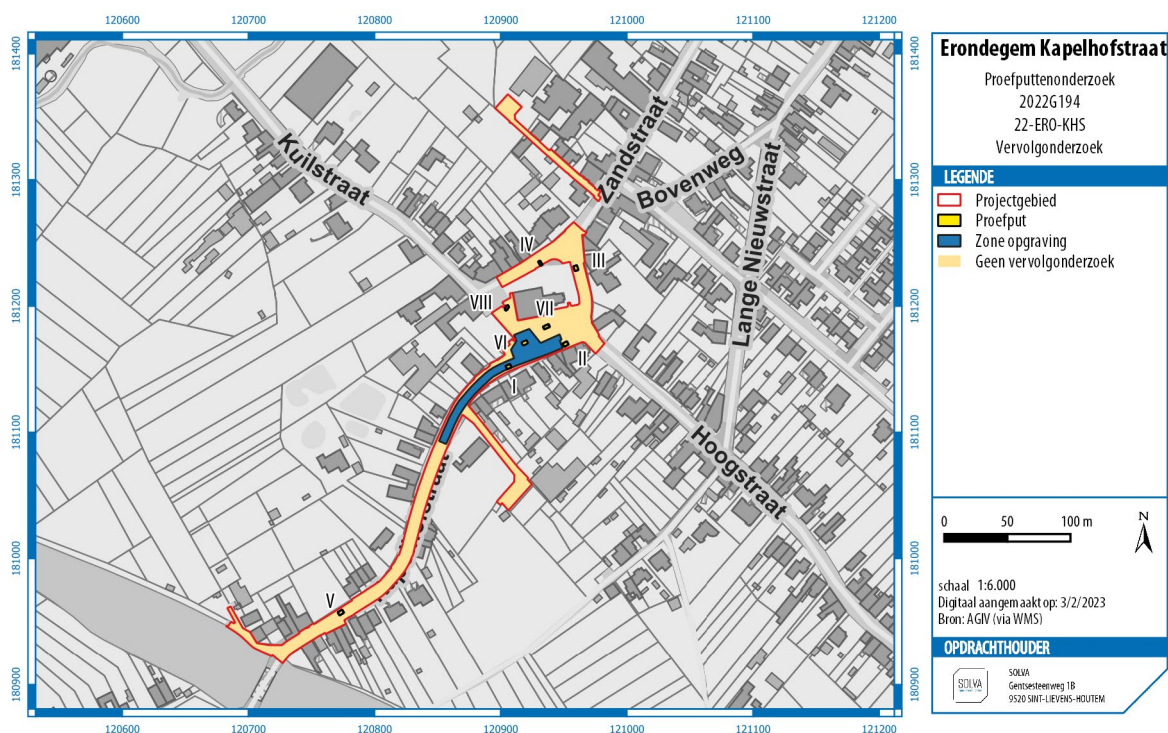
Voor de holle weg:

- In welke periode is het gebruik van de holle weg te situeren? Is deze reeds aanwezig van bij het ontstaan van de dorpskern of pas later?

2.3 AFBAKENING VAN DE OP TE GRAVEN ZONE

Het vervolgonderzoek is deels te situeren op de parking op het kerkplein ten zuiden van de huidige parochiekerk en deels op de wegenis ten zuiden en zuidwesten van de kerk tot aan de pastorie. Het onderzoek bestaat uit:

- Een **opgraving** (ca. 1200 m²) van de zones waar er met zekerheid archeologisch erfgoed aanwezig is dat zal worden verstoord met de geplande werken. De diepte van de opgraving beperkt zich tot de diepte van de geplande werken. Voor het grootste deel zal dit vermoedelijk een opgraving zijn zonder een complexe verticale stratigrafie en is één grondplan voldoende. Enkel waar nog funderingsresten aanwezig zijn van historische bebouwing is wellicht een tweede grondplan noodzakelijk voor de registratie van de eventuele sporen die zich nog onder deze funderingsresten kunnen bevinden.

Figuur 3: Aanduiding van het projectgebied en de op te graven zone.

2.4 DE OPGRAVINGSSTRATEGIE, -METHODE -TECHNIEKEN EN VOORWAARDEN

De opgraving en rapportage zal geschieden aan de hand van een volledige digitale registratie in de relationele archeologiedatabank van **SOLVA**. In deze integrale en geïntegreerde databank zijn alle stappen van opgraving tot en met deponering en beheer vervat. De relationele databank maakt een doorgedreven analyse van sporen, spoorcombinaties en structuren mogelijk, in relatie tot elkaar en tot de vondsten, maar tevens in relatie/confrontatie met andere opgravingsprojecten. De databank streeft tevens naar gegevensuitwisseling met andere databanken. Daartoe zijn op diverse niveaus in de databank exports mogelijk, zodat de gegevens ook kunnen beschikbaar gesteld worden en geïntegreerd worden in andere databanken. Aan dit aspect zal ook in het na-traject aandacht geschonken worden.

De opgraving en rapportage zal geschieden volgens de Code Goede Praktijk 4.0. We vermelden hieronder enkele bijzondere aandachtspunten.

2.4.1 TERREINONDERZOEK

Het aantal grondplannen zal volgens de noodwendigheden worden aangelegd. In eerste instantie zal er afgegraven worden tot net onder de huidige wegenis. Vervolgens wordt er onder begeleiding van een archeoloog verder afgegraven tot het eerste relevante en leesbare archeologische niveau. De afgraving tot het eerste relevante archeologische niveau gebeurt machinaal. Indien meerdere vlakken moeten worden aangelegd, wordt het bovenliggende vlak steeds volledig afgewerkt vooraleer er verdiept wordt. Dit verdiepen kan machinaal of manueel gebeuren. Het machinaal afgraven tot het volgende archeologische niveau zal steeds gebeuren onder begeleiding van een erkend metaaldetectorist.

Opgelegde zones mogen met de kraan en/of ander zwaar materieel niet betreden worden zonder begeleiding van een archeoloog zolang er nog archeologie in de ondergrond aanwezig kan zijn.

Er worden maatregelen genomen tegen overlast door regen- en/of grondwater, die niet schadelijk zijn voor het bodemarchief. Indien de registratie van sporen gehinderd wordt door een hoge grondwaterstand wordt er kaderbemaling voorzien. Concreet gaat het om waterputten of sporen van eenzelfde aard. Bij de plaatsing ervan wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de aanwezigheid van dit bodemarchief en de op te graven zones.

Bij elk grondplan dat wordt aangelegd, wordt het vlak opgekuist en gefotografeerd en de aanwezige sporen geregistreerd en beschreven (relationele databank). Het aanwezige vondstmateriaal wordt integraal gerecupereerd. Vervolgens worden de sporen gecoupeerd om een beter inzicht te verwerven in hun aard en samenstelling. Deze coupes worden eveneens volledig geregistreerd en beschreven en het vondstmateriaal gerecupereerd. Indien de situatie er zich toe noopt, zal specifiek aandacht geschonken worden aan het nemen van bulkstalen, gelet op de hoeveelheden vondsten.

De relevante profielen worden geregistreerd en beschreven. Indien een spoor zich tegen de putwand bevindt, wordt het werkputprofiel opgeschoond om de relatie tussen het spoor en de bodemhorizonten te registreren. Er wordt dagelijks voorzien in een volledige opmeting van vlak en sporen. Dit betekent dat er dagelijks een recent en aangevuld grondplan beschikbaar is, dat op elk moment aangeleverd kan worden.

Indien muren worden aangetroffen, worden deze in detail gedocumenteerd in functie van de identificatie van fundering en opgaand muurwerk, bouwnaden en dergelijke meer. Van muren worden minstens de omtrek, bouwnaden en eventuele negatieve indrukken ingetekend. Baksteenformaten worden genoteerd (lengte x breedte x dikte). Muren worden in hun geheel en in delen volledig gefotografeerd, frontaal, met overlapping in de foto's.

Wanneer er vloeren worden aangetroffen, worden deze in detail gedocumenteerd in functie van gebruikssporen en resten van er op of in gebouwde constructies (binnenmuren, doorgangen, negatieve sporen, ...). Vloeren worden minstens in hun geheel gefotografeerd. Bij een vloer met een bepaald patroon worden detailfoto's genomen met schaallat. Een vloer met decoratieve tegels wordt in detail ingetekend en gefotografeerd. Indien de vloeren moeten uitgebroken worden, dienen deze tegels, ook de niet-decoratieve wanneer ze deel uitmaken van de decoratieve vloer, gerecupereerd te worden en krijgen ze een nummer dat op het detailplan wordt aangeduid. Bij de recuperatie van de tegels worden de nodige conservatiemaatregelen in acht genomen. Alle eco- en artefacten in een opmaaklaag worden ingezameld.

Begravingen worden geregistreerd volgens het afwegingskader "Menselijke resten", opgesteld door het agentschap Onroerend Erfgoed.

2.4.2 RAPPORTAGE

Het gebruik van gestandaardiseerde fiches en een gestandaardiseerde nummering van de sporen en de lagen in een spoor – en alles wat daarmee samenhangt (foto's, plannen, vondsten) – heeft niet alleen te maken met het stroomlijnen van de registratie op het veld, maar ook met de verwerking van deze gegevens tijdens de rapportage.

De dienst archeologie van **SOLVA** heeft in de loop van 2009 de ontwikkeling van een databank geïnitieerd. Haar doel is het kunnen zowel invoeren en opslaan, als raadplegen en beheren van alle gegevens – velddata en externe informatie – in één systeem. Daarenboven is het de opzet om met de databank overzichtelijke lijsten te kunnen genereren, die als bijlagen kunnen dienen in de rapporten. Deze databank is geen star gegeven, maar een ‘ongoing’ project, te meer nu ook de stap is gezet naar een volledig digitale registratie op het terrein.

De absolute basis van de databank, de kleinste atomaire eenheid als het ware, is het spoor. Deze kleinste eenheid valt uiteen in acht types: ‘laag’, ‘muur’, ‘vloer’, ‘skelet’, ‘hout’, ‘vondst’, ‘vertical feature interface’ of ‘VFI’ en ‘horizontal feature interface’ of ‘HFI’. Voor elk type spoor bestaat één gestandaardiseerde fiche in de databank. Aan deze kleinste eenheid wordt alles gekoppeld: tekeningen, foto’s én vondsten. Bovendien worden op dit niveau de eerste relaties gelegd tussen de sporen onderling: een spoor ‘is recenter’, ‘is ouder’, ‘gelijktijdig met’ of ‘hetzelfde als’ een ander spoor.

Op een tweede niveau in de databank staan de contexten. Contexten groeperen één of meerdere sporen. Elke context krijgt een individueel nummer, namelijk het nummer van het eerste spoor dat tot deze context behoort. Het is evenwel zo dat niet elk spoor noodzakelijk deel uitmaakt van een context. Verstoringen en ‘negatieve sporen’, sporen die na couperen geen of een natuurlijk spoor blijken te zijn, worden niet tot het niveau van een context gebracht, maar bestaan enkel tot op het spoorniveau. De tekeningen, foto’s en vondsten die gekoppeld zijn aan een spoor worden door de databank automatisch verbonden aan de context waartoe ze behoren. Vanuit dit contextniveau kan men dus makkelijk navigeren in de verschillende sporen van die context en waaraan de vondsten, tekeningen en foto’s verbonden zijn. Op dit niveau laat de databank eveneens toe chronologische/stratigrafische relaties te leggen tussen de contexten onderling.

Het derde niveau in de databank bevat de structuren. Structuren groeperen op hun beurt één of meerdere contexten. Ook zij krijgen een individueel nummer, met name het eerste contextnummer dat tot deze structuur behoort. Indien bijvoorbeeld een gebouwplattegrond (structuurniveau) is vastgesteld, bestaande uit verschillende paalsporen (contextniveau), dan zal deze gebouwplattegrond het nummer dragen van een context (een paalspoor) die deel uitmaakt van deze structuur. Elk paalspoor (contextniveau) kan op zijn beurt bestaan uit een paalkern (spoorniveau) en een insteek (spoorniveau). Opnieuw is het zo dat niet elke context tot een structuur hoeft te behoren. De databank groepeert onder een structuur telkens de tekeningen, foto’s en vondsten die gekoppeld zijn aan de contexten die deel uitmaken van de structuur. Opnieuw is vanuit het structuurniveau gemakkelijk te navigeren tussen de verschillende contexten die ertoe behoren en zo, verder afdalend, uiteindelijk tussen de verschillende sporen. Op dit niveau kunnen eveneens chronologische/stratigrafische relaties gelegd worden tussen structuren.

Het zijn de contextnummers en, indien gegroepeerd onder een structuur, de structuurnummers die verder in de tekst de leidraad vormen. Voor de volledigheid geven we nog mee dat er thesauruslijsten zijn opgesteld die duidelijk definiëren welke archeologische gehelen als context dan wel als structuur geïnterpreteerd worden.

Wat de vondsten en de staalnames betreft, wensen we mee te geven dat de databank een uitgebreide mogelijkheid tot determinatie en datering voorziet. Beide gebeuren zoals vermeld op het spoorniveau. Hieraan zijn de verschillende inventarisnummers van de vondsten gekoppeld. Bij het ingeven van de vondsten wordt ‘automatisch’ een datering gegenereerd, maar deze kan manueel overschreven worden. Dit geldt op spoor-, context- en structuurniveau. De databank laat eveneens toe de vondstgegevens te bevragen en te exporteren naar excel. Bovendien kan voor elke vondst een logboek van de verschillende behandelingen aangemaakt worden.

De databank bevat tot slot alle relevante documenten met betrekking tot een project in een map ‘bijlagen’: rapport, plannen, overzichtsfoto’s, rapporten natuurwetenschappelijk onderzoek, totaalplan, ...

2.4.3 NATUURWETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK EN CONSERVATIE

Onderstaande analyses zijn hooguit richtinggevend, het uiteindelijke aantal en het soort analyse zal bepaald worden na assessment en kan (in functie van de aangetroffen contexten) afwijken. De opgegeven aantallen zijn in verhouding tot de beperkte oppervlakte van de op te graven zone, maar er wordt met het oog op het goed inschatten van het belang van de vondsten voor de oudste dorpsgeschiedenis wel nadrukkelijker ingezet op voldoende dateringsmogelijkheden. De opgraving kan op dit punt immers een wezenlijke bijdrage leveren aan onze kennis. Bovendien zijn ook bijkomende radiokoolstofdateringen

voorzien voor de houtstalen van spoor IV-5 uit het proefputtenonderzoek. Hoewel de holle weg niet verder dient onderzocht te worden d.m.v. een opgraving, is de datering ervan voorlopig nog onduidelijk. De radiokoolstofdateringen kunnen daarom nog een significante bijdrage leveren aan het beantwoorden van de onderzoeksvragen.

AMS-datering: 15 analyses ter ondersteuning van de datering van de diverse archeologische structuren en zones.

Bodemkunde: 1 dag veldwerk, een analyse en rapportering

Dendrochronologie: 1 analyse (in geval waterput)

Archeozoölogie: 1 dag waarderings en rapportage

Macrostalen: waardering (3) en analyse (3)

Pollenstalen: waardering (3) en analyse (3)

3D-scanning van het aardewerk: 0,5 dag

Natuursteedeterminatie: 1

Fysisch antropologie: 1 dag waardering

Fysisch antropologisch onderzoek analyse per skelet: 0,5 dag

Tot slot kan verwacht worden dat een aantal conserverende acties moeten ondernomen worden. Er wordt een stelpost van € 1500 voorzien (röntgenopnames, metaal, aardewerk).

2.5 SITUATIES WAARBIJ BEPAALDE VOORZIENE ONDERZOEKSHANDELINGEN ALSNOG NIET UITGEVOERD MOETEN WORDEN

Er worden met de huidige kennis van de site geen afwijkingen verwacht. Indien er zich toch afwijkingen zouden stellen, dan worden deze in de rapportage gemotiveerd cf. de bepalingen in de CGP 4.0.

2.6 SCHATTING VAN DE TOTALE DUUR VAN DE OPGRAVING

De duur van de opgraving zal ten dele afhankelijk zijn van de wijze waarop het archeologisch onderzoek zal afgestemd worden op planning van de beoogde werken. Een indicatieve tijdsraming/fasering is te vinden in de privacyfiche.

2.7 KOSTENRAMING

Uitgangspunten, aannames en randvoorwaarden:

- De raming gaat uit van een vrij toegankelijke zone;
- De afgraving gebeurt voor wat betreft de bovenlaag machinaal tot op een eerste archeologisch niveau. Dit gebeurt met een rupskraan van min. 21 ton met platte bak.
- Na het afgraven zullen verdere uitgravingen hoofdzakelijk manueel dienen te geschieden. Grotere structuren kunnen ook machinaal uitgegraven worden. Hierbij wordt steeds laagsgewijs verdiept onder begeleiding van archeologen.

Een gedetailleerde kostenraming is te vinden in de privacyfiche.

2.8 DE NOODZAKELIJKE COMPETENTIES VAN DE UITVOERDER

De dagelijkse uitvoering van het onderzoek ligt in handen van minstens:

- Eén archeoloog-projectleider (erkend archeoloog, veldwerkleider en materiaaldeskundige), verantwoordelijk voor het onderzoek (terreinwerk en rapportage). Hij/zij beschikt over minstens 240 werkdagen opgravingservaring op sites met een (zand)leembodem met meerfasige bewoningsoccupatie. Deze archeoloog-projectleider heeft tevens een gedegen kennis van middeleeuws aardewerk. Aangetoond via CV.
- Eén archeoloog-assistent. Hij/zij beschikt over minstens 120 werkdagen opgravingservaring met middeleeuwse bewoningssporen aangetoond via CV;
- Twee medewerker(s) zonder specifieke diplomavereisten;
- Een aardkundige is op afroep inzetbaar;
- Conservator en natuurwetenschappers worden ingezet volgens de noodwendigheden.

2.9 BEWARING VAN HET ARCHEOLOGISCH ENSEMBLE

Gedurende het onderzoek worden de vondsten als ensemble bewaard in een ruimte met geschikte temperatuur en luchtvochtigheid, zonder risico op beschadiging, vernieling of contaminatie door natuurlijke of menselijke oorzaken. De vondsten worden verpakt met verpakkingsmateriaal en volgens een verpakkingswijze die beschermt tegen degradatie.

Na afronding van het onderzoek wordt het archeologisch ensemble beheerd door het erkend Onroerend Erfgoeddepot van **SOLVA**.